

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN - ABRIL 1994 - Nº 35

DAMUNT DAMUNT

Revista d'Informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Gener 1994 - Núm. 35
Depòsit legal PM-673-1991

Domicili:

Major, 68
07240 Sant Joan (Mallorca)
Tel. 52 61 83

Director:

Miquel Florit Huguet

Col.laboradors:

Antoni Amengual Barceló
Antònia Amengual Salvà
Francesc Alzamora Bauzà
Joan Barceló Serra
Margalida Bauzà Bover
Guillem Company Bauzà
Gabriel Company Gayà
Nino Company Pérez
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Lluïsa Gayà Bauzà
Antònia-Pilar Mas Jaume
Cati Fullana Matas
Gabriel Monserrat Monserrat
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Joan Matas Sastre
Guillem Bou Mas
Joan Gayà Matas
Antònia Torrens Jaume
Maria Ordinas
Marc Vidal Bonet

Imprimeix:

TTIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

Tirada: 400 exemplars

CONTINGUT

NOTICIES LOCALS	3
ALTRES INFORMACIONS	10
POEMES, GLOSES I GLOSADORS	12
COL.LABORACIONS	14
RELATS BREUS	16

Ple de l'Ajuntament

En el ple de l'Ajuntament del passat dia 25 de març, amb una assistència de sols cinc regidors, foren aprovats els Pressuposts del 94, amb un total de 84.697.100 pessetes.

En el capítol d'inversions hi figuren: Projecte de clavegueram 16.714.000; acabar el projecte d'abastiment d'aigües 6.018.000 pessetes, per acabats en l'edifici del Club d'Esplai de la 3ª Edat 7.314.000 pessetes, restauració de pous públics 3.992.000; rehabilitació de l'edifici de l'antiga "Escola de ses Nines" (Carrer Consolació) quatre milions i per a la prolongació del carrer Ramón i Cajal fins al carrer de la Pau altres tres milions.

El padró d'habitants queda fixat a finals de 1.993 en 1.656 persones, 4 més que l'any anterior.

Un altre dels acords fou la recepció definitiva de la piscina municipal.

Foren concedides unes subvencions de 100.000 pessetes a cada una de les revistes: "Mel i Sucre" i "Damunt Da-

mnt", com també altres 100.000 pessetes per a l'organització de l'"Enterro de la Sardina". L'aportació de l'Ajuntament a l'organització de la processó de l'Enterro del Divendres Sant serà l'actuació de la Banda de Música.

Entre les resolucions de la Batlia hi figuren, a més de les llicències d'obres, el padró de quotes de l'aigua del 4t trimestre de 1.993. Tot plegat ascendeix a la quantitat de 1.421.134 pessetes. Aquests rebuts estan ja al cobro.

Es va notificar que els interessats en tenir cura del manteniment de la piscina municipal podran presentar les seves propostes a Secretaria.

També queda obert el plaç per a sol·licituds d'ajudes per acollir-se al Pla de millorament de façanes.

Dins el capítol de "Precs i preguntes", el portaveu del PSM Gracià Sánchez preguntà sobre l'edició del Catàleg de l'Arxiu Municipal, la redacció i aprovació de les Normes Subsidiàries, Reglament d'aigua potable i asfaltat de

camins, que consideram d'interès.

Fou contestat pel batle i en relació a les Normes subsidiàries fou informat que segueix igual. En relació al Reglament d'aigües serà aprovat dins uns dos o tres mesos.

Quant a l'asfaltat de camins s'ignora en aquests moments si la Conselleria d'Agricultura té res disponible.

De les informacions facilitades per Secretaria i que ens feim ressò per curiositat dels nostres lectors, una és relativa al cens d'habitants, que està format per 838 dones i 814 homes. Una altra dada interessant es refereix al valor total del patrimoni municipal que ascendeix a la quantitat de 236.196.429 pessetes. Un exemple de la valoració dels béns immobles la tenim en el Pou de Sa Sínia que està valorat en 172.000 pessetes.

Un Ple interessant al qual hi assistiren 5 persones com a oients o públic.

J.J. - M.F.

Assemblea de la penya motorista

La Penya Motorista Sant Joan va celebrar el passat dia 26 de març la seva Assemblea anual en la qual, després de la lectura de l'acta anterior i de la Memòria, es va donar compte de l'estat de tresoreria.

Es va presentar també el pla d'activitats que comencen del 4 al 10 d'abril amb un viatge a Astúries-Cantàbria. Pel 24 d'abril està programat el Moto Cross Primavera i el 23 d'octubre el Moto Cross la Tardor.

La festa de Sant Cristòfol serà el 12 de juny. Pel 7 d'agost està previst fer l'excursió a la platja i pel 27 de novembre la Diada del 38 Aniversari i "dinar de matances".

En el capítol de renovació de directiva, segueixen els mateixos càrrecs: de president Joan Jaume, Vice-president Antoni Galmés, Secretari Andreu Rebassa i tresorer Rafel Gayà.

Quant als Vocals quedaren incorpo-

rats Miquel Bauzà Jaume, Mateu Jaume Bauzà i Josep Jaume Morey.

Acabà la reunió amb una degustació i amb els desitjos de continuïtat

amb les activitats que per espai de 38 anys s'han mantingut ininterrompudes.

J.J.

Cicloturisme

Des de fa uns mesos, són nombrosíssims els cicloturistes que diàriament passen pel nostre poble.

Se pot dir que el pas de ciclistes estrangers és quasi seguit. En grups grossos o petits i alguns en solitari, el dematí i l'horabaixa, quasi tot el dia van i vénen ciclistes, uns procedents de la part de "la Matansa" i altres procedents de la part de Petra o Cooperativa.

Aquest intens tragí ens fa suposar que aquesta "ruta" ha estat recomenada a aquests ciclistes estran-

gers, segurament pel poc trànsit de vehicles que hi ha en aquesta ruta.

El pas fugaç i quasi silencios d'aquests ciclistes posa una nota de color al nostre tranquil poble, però precisament pel silenci d'aquests ciclistes han estat a punt d'atropellar a més d'un tranquil santjoaner que creua el carrer sense mirar i quan se n'adona té els ciclistes quasi damunt. Sortosament fins ara sols hi ha hagut petits retgirones. I que la cosa no passi d'aquí.

M.F.

Els actes de la Setmana Santa

Un any més hem viscut els actes de Setmana Santa, que, per primera vegada, ha presidit el Rector Mn. Onofre Torres, que ha vist com el poble santjoaner viu d'aprop d'aquesta setmana.

Contenedor per a paper

El Consell Insular de Mallorca ha destinat 30 contenidors per a paper a la Comarca de Manacor, que seran repartits en els pobles de la comarca en proporció al seu nombre d'habitants. Per aquest motiu el poble de Sant Joan rebrà un contenidor.

Estambul

El dia 2 d'abril l'explosió d'una bomba a un bazar d'Estambul, que matà a un turista espanyol i va ferir a un altre grup nombrós, va aparèixer en els mitjans de comunicació.

La notícia és una de tantes que escoltam quasi diàriament a la ràdio, TV o llegim en els diaris. Unes notícies que, força de repetir-se, quasi deixen indiferents a molts, però que en aquesta ocasió foren unes famílies santjoaners les qui visqueren hores i dies d'angúnia, perquè allà hi havia 4 joves santjoaners.

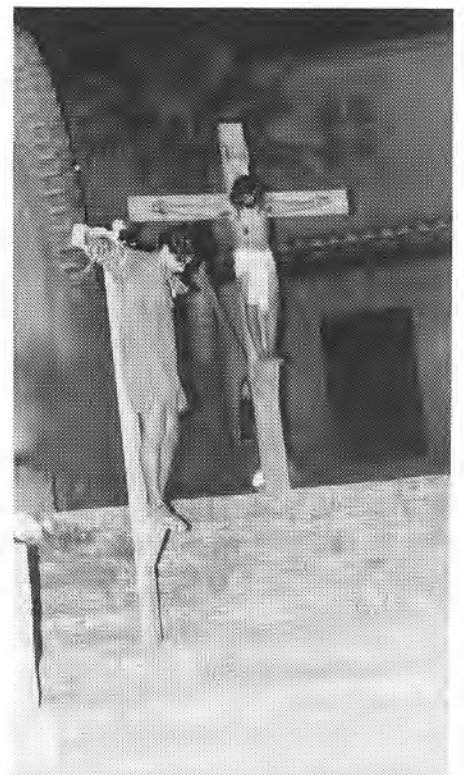
La popularitat i aprecí que gaudeixen Gracià Sánchez, Joan Sastre (Marió), Guillem Florit (Marió) i Joan Moratinos, feu que fossin molts els santjoaners els qui vivírem la inquietud i angúnia de les notícies que arribaven de Turquia.

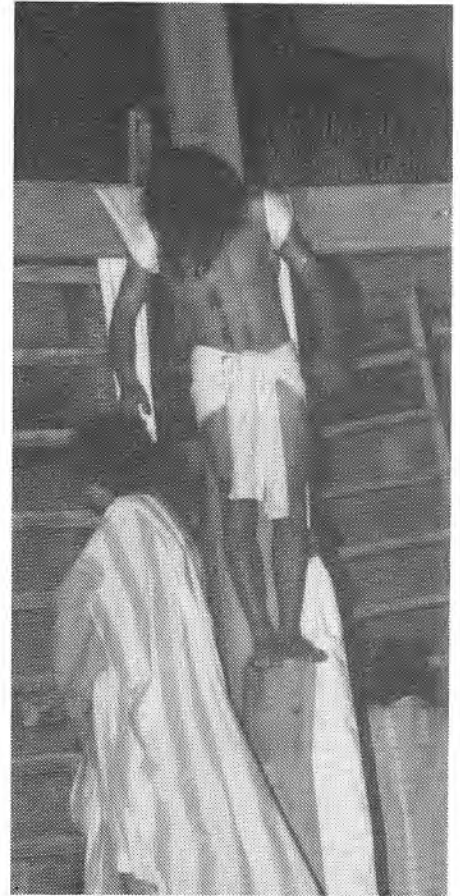
M.F.

La diada del Diumenge del ram en fou la primera demostració. La gent amb el ram d'olivera acollí la benedicció des del portal lateral i llavors assistí a la missa, amb l'església plena, escoltant novament el relat de la Passió a tres veus: la de Jesús per Mn. Onofre Torres, la del cronista per Maria-Magdalena Galmés Fiol i la del poble Joana Karmany Jaume.

El Dijous Sant, una diada que respira amor va estar també ben participada. Aquest any els diem-los Apòstols foren representats per gent de tota edat, inclòs homes i dones, ja que aquests darrers anys ho havien fet els nins i nines de Primera Comunió.

J.J.

Divendres Sant. El Davallament

Després d'assistir a la Santa Missa de Divendres Sant, la gent de Sant Joan acudeix en massa per presenciar *El Davallament*, acte sacramental en el qual hom escenifica el descens de Jesús de la creu, a la que havia estat condemnat per Ponç Pilat.

La representació, feta pels joves del poble, té un tret diferenciador de les escenificacions habituals d'aquest pasatge evangèlic: els personatges tradicionals són substituïts per persones reals, de carn i ossos. El resultat causa en l'espectador un veritable impacte emocional. (Que se sàpiga, únicament les representacions similars d'un parell o tres indrets de totes les illes gaudeixen d'aquesta característica).

En acabar *El davallament*, tots ple-

gats, actors i públic assistent, baixen en processó des de la Consolació (oratori situat a uns set-cents metres de l'entrada del poble). Al capdavant hi va la major part dels vilatants; els segueixen les cofraries, cadascuna de les quals es distingeix pels seus vestits i colors particulars, amb els banderins i passos propis; rera tots ells desfila el pas del Sant Enterrament, seguit per les autoritats i els representants de l'Església; tanca el seguici, la banda de música, que interpreta ininterrompudament una marxa fúnebre. D'aquesta manera, i amb gran emotivitat, el poble de Sant Joan conclou la processó de Divendres Sant.

(Del programa-fullet)

Processó del divendres sant

D'un dels cartells anunciadors de dita processó hem tret les següents dades:

Patrocinador: Club d'Esplai

Organitzador: La Parròquia-club d'esplai, amb la col.laboració de l'Associació de la Tercera edat, comissió de Confraries, Ajuntament i poble de Sant Joan.

Confraries:

Beat Ramon Llull (particular)

Neix el 1.960

Confreres: 45

Colors: Vermell i negre

La Dolorosa (particular)

Neix el 1.992

Confreres: 36

Colors: blanc i malva

La Santa Faç (particular)

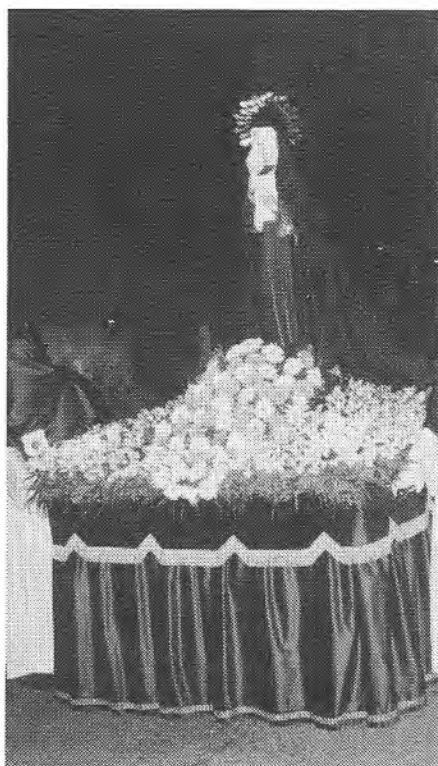
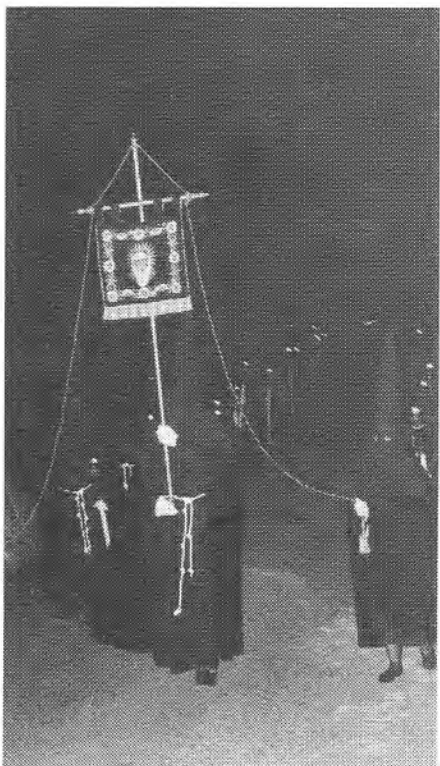
Neix el 1.993

Confreres: 22

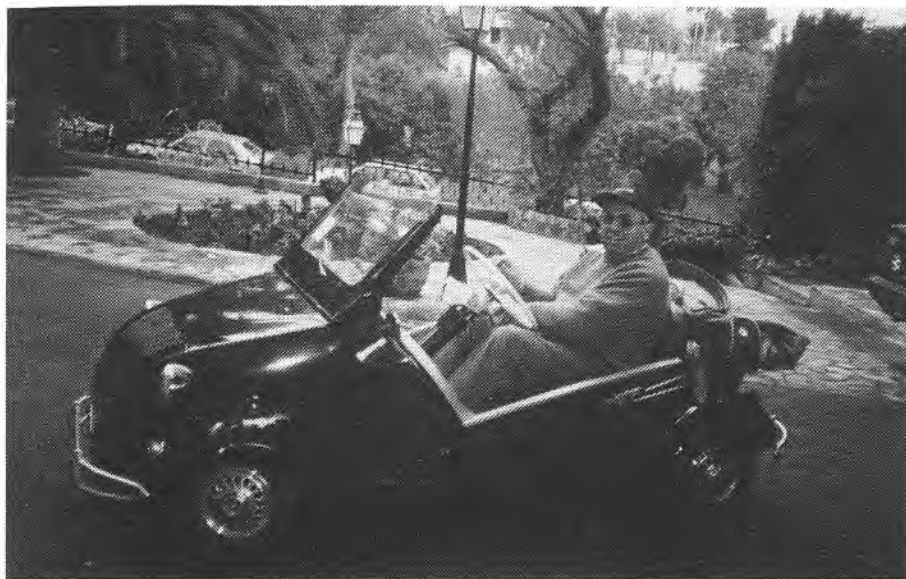
Colors: Blau i blanc

Cambres de la Mare de Déu

Color: negre

Un viatge en biscuter

El passat dimecres dia 13 d'abril al matí, alguns santjoaners pogueren veure l'arribada a l'Ajuntament d'un petit vehicle motoritzat que ja pertanyia a la història.

Es tractava d'un "biscuter", un petit cotxe que fou fabricat l'any 1.956 a Esplugues de Llobregat. És un vehicle amb una potència de 2,20 cavalls, que duia matrícula PM-26.567 i és propie-

tat del santjoaner Francesc Gayà Mayol de "Las Puntillas".

És precisament aquest santjoaner Francesc "maiol" el promotor del Club mallorquí del Biscuter. Les finalitats d'aquest club és conèixer-se els seus propietaris i solucionar els problemes "mecànics", com són el trobar peces de recanvi per arreglar els vehicles i l'organitzar excursions.

El passat dia 12 d'abril sortiren de davant Cort, donant-los la sortida el batle de Palma Joan Fageda i després visitaren diferent pobles de Mallorca on foren pe tot molt ben acollits, en el segon dia de "volta" passaren per Sant Joan.

El patrocinador d'aquest viatge ha estat el Grup Serra, editor del diari Última Hora, essent el periodista Pedro Prieto un dels acompanyants de Francisco Maiol.

Els Quintos

Els quintos foren un any més els protagonistes i la notícia en els dis propers a Pasqua.

També ho foren els seus "oponents", encara que manco localitzables o sigui més anònims.

Que ho és de "guapa" la juventut!. Sols els malsofrits no ho toleren. Perque des de sempre, any darrera any, generació darrera generació, els "fets" dels quintos són acceptats per quasi tot hom encara que ens molestin un poc. Veins i autoritats saben que "allò" sols durarà uns dies.

Són uns costums que permaneixen. Atavisme? costums ancestrals?

El tenir que anar a "fer la mili", "servir al Rei" (com deien els nostres padrins) sempre ha estat i ho era molt més abans de la nostra guerra civil, una passa cap a un món desconegut que inquietava o omplia d'angoixa al futur "pelut" o "recluta".

Davant un futur immediat desagra-

dable o penós del futur soldat, no era extrany l'indulgència i tolerància, la "bula" o "llicència" que tacitament autoritats i societat concedia i segueix concedint als quintos deixant-los "ferne de les seves" i el que gaudeixin durant una setmana d'un màxim protagonisme, perque passat Pasqua i el "ball

des quintos", tornaran a la normalitat, a l'anonimat.

La bauxa o disbauxa dels quintos té certa similitud amb "l'acomiadament dels fadrins", perque és una passa que no es torna dar.

El soroll i "moguda" dels quintos no ens molesta. Ens fa enveja!

Naixements

- **Alejandro Mayol Carrion**, fill de Josep i d'Àngels va néixer el passat dia 26 de març

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

- **Francisca Santander Mayol**, filla de José Manuel i de Francisca Mayol (de Son Font), va néixer el passat dia 21 de desembre de 1.993.

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

- **Joan Jordà Català**, fill de Joan i de Margalida, va néixer el passat dia 7 de març.

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

Conveni de col.laboració entre el CIM i l'Associació de Premsa Forana

El passat 21 d'abril a les 21'00 tingué lloc a la seu de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca (C/ Princesa, 24, SANT JOAN) la signatura d'un Conveni de col.laboració entre el Consell Insular de Mallorca i l'esmentada Associació per a la inserció de publicitat o publireportatges del CIM a les Revistes que la integren.

Signaren aquest Conveni el President del CIM, Joan Verger i el President de l'Associació de l'APFM, Carles Costa i a continuació es

dirigiren al Restaurant Can Tronca de Sant Joan, per assistir a un sopar de companyonia amb els representants de les Revistes de la dita Associació.

Una promesa del ciclisme a Sant Joan?

El nin santjoaner Mateu Català Artigues, cosí del malaurat Llorenç Seguí Artigues, el jove corredor de Maria de la Salut, que fa uns mesos perdé la vida a conseqüència d'un accident, pareix que segueix les petjades del seu cosí, que era una de les més fermes esperances del ciclisme mallorquí.

Mateu Català, als seus 10 anys i corrent amb al.lots que han complit els 11 o 12 anys, ha aconseguit, a les tres carreres on ha participat durant el mes d'abril, una honrosa 4ª posició.

Esperem que el joveníssim Mateu Català tengui les qualitats del seu cosí Llorenç i que, amb els seus futurs triomfs, torni a fer renéixer dins Sant Joan l'entusiasme per l'esport de la bicicleta, com ho feren en el seus dies els nostres gloriosos Gual, Karmany i Company.

M.F.

La Parròquia continua les obres

Abans de Pasqua la Parròquia ha fet obres de millora a la Casa Parròquia (Carrer major). Han estat col.locades rajoles en sòl de la planta baixa i amoblat el pis i els baixos amb unes cadires més acollidores.

També han estat col.locats uns vidres de color al finestral de la façana del Centre Catòlic, damunt la rectoria, just baix de l'estàtua al nostre màrtir Fra Lluís Jaume. El vespre del Dijous Sant es pogué contemplar aquesta millora que, il.luminada, ressaltava la bella façana de l'edifici que domina la Plaça de Joan Carles.

J.J.

COL.LEGI PÚBLIC SON JUNY

(Resum del "Full Informatiu" que edita el Col.legi)

ACTIVITATS REALITZADES

Incloem aquí les activitats generals realitzades en aquest segon trimestre.

* Festa de Sant Antoni. Amb el foc del fogueró, les melodies dels flabiolers i xeremies del grup de l'escola i les cançons dedicades al Sant, inventades o recollides pels alumnes, el divendres 14 de gener celebrarem aquesta festa popular.

* Celebració de la Pau. El 31 de gener ens reunirem tots per commemorar aquesta diada: diferents grups explicaren a la resta d'alumnes els missatges i cartells que havien confeccionat, es cantaren per part de la coral i conjuntament vàries cançons sobre aquest tema.

* Rua Escolar. Novament i com cada any, l'escola, amb la col.laboració de l'A.P.A. organitzà l'11a. Rua, el dia 10 de febrer. La comitiva, encapçalada pels flabiolers i xeremies del Centre, recorregué els principals carrers del poble. La festa acabà a la plaça de la Constitució amb una berenada i uns quants balls mallorquins i dances.

Dins el conjunt de personatges individuals hi destacaren algunes comparses: els fantasmes d'Educació Infantil, les bruixes del primer cicle de Primària i un grupet de ratetes de 5è i 6è. alguns pares, principalment dels més petits, també es disfressaren.

* Parc infantil de tràfic. El dia 22 de febrer, a les 9 del dematí, trobarem el pati de davant transformat en un circuit de tràfic: carrers, discs i semàfors i un grup de cars per poder practicar amb diferents normes i senyals de circulació. En aquesta activitat hi participaren tots els alumnes del Centre i es va poder desenvolupar perfectament gràcies a l'assistència d'un grup de monitors de Protecció Civil del Govern Balear. El programa d'aquest dia es va completar amb la projecció de diapositives sobre conductes correctes i incorrectes de circulació i una nova volta al circuit amb les bicicletes.

* Sortida al Castell d'Alaró-Orient. Com a cada curs, hem fet enguany també una sortida a la Serra de Tramuntana per conèixer i admirar uns paratges que contrasten fortament amb el nostre Pla de Mallorca. Els alumnes de 3er. a 8è feren

la marxa a peu des d'Alaró fins al Castell, una hora i mitja de pujada; ametlers, garrovers, pinar, oliveres, grans possessions, l'alzinar amb sitges i forns de calç, marjades, torrenteres i els impressionants espadats del Castell d'Alaró amb restes de murades i del passat moro i cristià; un grupet tengué encara forces per visitar la gran cova de Sant Antoni. Després del dinar la davallada ràpida, menys d'una hora, per dins un alzinar fosc i ombrívol fins arribar al poblet d'Orient dins la vall del seu nom. Aquest poblet i els seus paratges d'encant va ser el lloc elegit pels més petits per passar aquest dia.

Les sensacions i impressions noves d'aquesta jornada compensaren ben bé l'esforç físic realitzat.

* Certamen escolar plàstic-literari Verge de Consolació. La gran majoria d'alumnes participà en aquest segon certamen organitzat pel Centre i patrocinat per l'Ajuntament en motiu de la festa del Quart Diumenge. Els treballs presentats s'exposaren a la sala del menjador de Consolació.

NOTÍCIES

* Des de finals de gener tenim 2 nous alumnes estrangers, d'Alemanya: les germanes Ida i Friederike, que viven al camp a la zona d'Hortella.

La matrícula ha pujat a 106 alumnes.

* El Centre ha adquirit un nou ordinador que permetrà millorar la feina de secretaria i farà possible executar nous programes informàtics i pedagògics. Per al seu finançament s'ha comptat amb l'ajuda econòmica de l'A.P.A. Gràcies a aquesta compra s'ha pogut incorporar al taller d'informàtica per als alumnes l'ordinador amb què ja comptava el Centre.

* S'ha rebut del M.E.C. l'ajuda de 75.000 pts. per a l'adquisició de material de música. Aquesta subvenció s'ha concedit al projecte de l'àrea de música presentat pel Centre.

* Des del 14 fins al 25 de març la professora Apol.lònia Crespí ha estat absent per tenir llicència per matrimoni. Encara que ho demanàrem i reclamàrem, la Direcció Provincial del M.E.C. no envià cap substitut. Els alumnes de 1er i 2on varen haver d'esser atesos, així com es va po-

der, per la resta del professorat.

* Sha suprimit el taller de confecció de paners que s'havia d'impartir per un monitor de l'Associació de la Tercera Edat de Sant Joan, organitzat pel Consell Insular de Mallorca. Problemes en l'adquisició de material i dificultats d'organització han fet que s'hagués d'anul.lar aquesta experiència. Esperem que aquesta iniciativa, que s'ha vist frustrada enguany, es torni a plantejar el proper curs amb més possibilitats de realització.

* Dues obres de millora de l'edifici s'han vist acabades en aquest segon trimestre; el fossat del pati de darrera, que ja disposa d'arena, i el canvi de les barreres de l'entrada principal. Aqueixes dues obres han estat costejades per l'Ajuntament.

ACTIVITATS PROGRAMADES

* Per al proper trimestre hi ha previst realitzar les jornades culturals. Consistiran en un conjunt d'activitats diverses; projecció d'una pel.lícula, conferències sobre diversos temes, uns concerts, la festa del llibre, competicions esportives, exposició de treballs i activitats fetes durant el curs, algun taller de manualitats, diada de fi de curs, mostra de les activitats de l'APA: teatre i ceràmica, i la festa del Sol que Balla.

S'ha pensat en programar una activitat cada setmana fins a final de curs. Es contarà amb la col.laboració de l'APA. La majoria dels actes aniran dirigits tant a alumnes com a pares. L'horari serà establert en funció de cada activitat. Properament es repartirà el programa complet.

* Per aquest 3er trimestre ens queden per realitzar, en el mes de maig, una sortida a l'Albufera i una altra a l'Aula de la Mar. Ja en el mes de juny hi haurà una acampada de dos dies (6 i 7) a Calonge per Educació Infantil i 1er i 2on. de Primària i una altra de 4 dies (del 13 al 16) al Casal de Colònies de Bunyola per a la resta de cursos.

INFORMACIONS DE L'APA

Una vegada més l'A.P.A. de l'escola es posa en contacte amb les famílies per tal de donar a conèixer les diferents acti-

vitats que s'han realitzat durant aquest segon trimestre. Aquestes són:

* Rueta del Dijous Llarder. L'APA ha col.laborat amb la rueta del Dijous Llarder aportant ensaïmades, succs... per que fos una festa ben fluïda.

* Xerrada "Prevençió de la drogodependència". Dirigida a tots els pares i mares. Podem destacar:

- Que la comunicació amb els nostres fills és importantíssima, demanant-los el que han fet cada dia, ja des de ben petits. Si de petits no ens conten les coses no hem d'esperar que les contin de grans.

- Evitar enviar els infants a comprar tabac o alcohol. Està prohibit vendre-ho a menors de 16 anys. Hem de prevenir amb l'exemple.

* Se duen endavant activitats extraescolars com són les de futbol, fang i teatre.

Pel tercer trimestre i dins del marc de les JORNADES CULTURALS tenim en preparació les següents activitats:

* Xerrada a càrrec d'un especialista en "Educació Sexual" adreçat a tots els pares i mares.

Si volem que de grans siguin persones madures sexualment, els pares/mares hem de conèixer les millors maneres per anar enfocant aquest tema des de ben petits. No podem esperar que siguin uns altres (escola, amics, societat...) que els ensenyi aquest tema, ja que som nosaltres, els pares i mares, els responsables dels nostres fills.

* Festa del Sol que Balla. Com cada any se comença a preparar aquesta festa que organitzam l'APA per tots els que vivim al poble.

* Mostra de les activitats extraescolars organitzades per l'APA (teatre i ceràmica)

ACORDS DEL CONSELL ESCOLAR

Durant aquest segon trimestre el Consell Escolar s'ha reunit dues vegades per:

Aprovar:

* Les despeses de funcionament i el pressupost per a 1994.

* Sol.licitud del projecte Atenea.

* Revisió del Pla Anual de Centre

* Revisió econòmica del menjador.

Tractar:

* Millores i obres a l'edifici escolar.

* Seguiment de la creació de la nova unitat d'Educació Infantil

* Alumnes estrangers escolaritzats

* Jornades Culturals.

SERVEI DE PISCINA

Els interessats en la gestió del servei de piscina pública durant el pròxim estiu, poden presentar propostes, per escrit, fins el 30 d'abril d'aquest any.

Les condicions es poden consultar en la Secretaria de l'Ajuntament.

Sant Joan, a 25 de març de 1994

EL BATLE

Sgt.: Gabriel Mora Mas

PLA DE MILLORAMENT DE FAÇANES 1994

Es convoca concurs per la selecció de sol.licituds de llicència d'obres a incloure en el Pla de Millorament de Façanes 1994.

La zona a tractar és la següent:

a) CARRER MAJOR, des del principi fins al Carrer de Consolació i des del Carrer del Sol fins al final;

b) CARRER DE PALMA, des del Carrer de Ramon Llull fins al final;

c) CARRER DE BELLAVISTA;

d) CARRER DE JAUME MAS I NOGUERA (Mestre Mas)

e) CARRER DE PETRA.

Qui estigui interessat en acollir-se a aquest Pla ha de presentar a l'Ajuntament:

- Petició de llicència d'obres;

- Memòria detallada de l'estat actual de la façana i obres de millora a realitzar;

- Pressupost amb tots els detalls d'aquesta obra;

- 2 fotografies de la façana actual.

Finançament de l'obra:

- 20% a càrrec de la Conselleria de Cultura.

- 20% a càrrec de l'ajuntament

- 60% a compte del particular.

Finalitzades les obres, s'han de presentar les factures del picapedrer i 2 fotografies de l'obra acabada.

Es poden presentar peticions fins el 30 de setembre i les obres han d'estar acabades el 15 de març de 1995

Sant Joan, a 28 de març de 1994

EL BATLE,

Sgt: Gabriel Mora Mas

CARTA AL DIRECTOR

Crònica del davallament

M'agradaria fer unes puntualitzacions sobre una crònica apareguda al diari **Última Hora** el passat dia 3 d'abril

Segons el cronista, a Sant Joan es va representar el drama de la Passió, per un grup d'actors locals, i crec que no és del tot correcte. En primer lloc no són actors ni han improvisat res, simplement han personificat un passatge evangèlic; per tant no han fet teatre.

Per altra banda, a la processó, a més de la imatge del Crist mort i penitents, desfilaren tres confraries amb els seus respectius "passos" que són estimats de molts de santjoaners.

És veritat que molta de gent va anar a Consolació per presenciar aquests actes presidits pel clero; però autoritats ni havia solament una part.

Aquesta nota no s'ha escrita per desqualificar a ningú, sinó per dir que amb el mateix espai i, dit amb altres paraules, s'hauria reflectat més exactament el significat del "Davallament".

Moltes de gràcies per haver deixat un raconet de Damunt Damunt per expressar la meua opinió.

B.G.

Sant Joan, Abril de 1.994

El Davallament

Tan autèntic resultà
el fet del Davallament
que filtrà s'emoció
dins el cor de molta gent
quan novament recordà
la crueltat que passà
nostre Jesús Redemptor
mogut per l'excés d'amor
que té en el gènere humà,
que obtinguem el seu perdó
quan passem al més allà.

Sa beneïda muntanya
que té nostre Santuari
se va convertir en Calvari
la nit del Divendres Sant

El qui va representar
vostra mort i passió
també vos va imitar
que ho feu de lo millor
resultant commovedor
per gran part dels assistents
i tots els qui intervingueren
ho feren perfectament
que el Bon Jesús beneesqui
tot aquest grup de gent
i a tots els espectadors
que es mostraren atents.

Catalina Jaume de Calicant

Felicitant sa meva fillola

Vares néixer en primavera
Bàrbara així ho sap mon cor
rossinyol i cadenera
amb càntic i perfums de flor
d'arbres verds tot esponera
força creixen sense por
plens d'esperança i pau
somni dolç lluna creixent
on el sol entre cel blau
va lluitant tot resplendent
l'horitzó i el vent suau
n'és past de nostre aliment
de salut, sort i harmonia

Déu, ens dona per gaudir
mudant pena amb alegria
com flors tancades florir
on sols somnien el dia
a la vora del camí,
margalides i roselles
verdes espigues de blat,
veurem molt prest les gavelles
i la rossor del sembrat
càntic d'amor d'oronelles
quan deixen rera l'embarcament
amb piuladissa d'ocells
on van guaitant per fer el niu
cercant són paratges bells
i estimar-se el cor els diu
s'agabellen amb ells
abans que arribi l'estiu.

Bàrbara Matas Sastre

Les gloses del forner

La veritat no fa por
més bé ajuda a la justícia
i pot donar benefici
si se parla de bon cor
jo sé que dient això
si vos dig sense malícia
que tres no en fan un de bo.

Per esser un bon Rector
ha de ser polivalent
i s'ha d'escollar la gent
el just i el pecador
el pobre i el senyor
el curt i l'intel·ligent
en el paper de dolent
no importa ensenyar-lo

**Gabriel Company
(Forner Boveta)**

Cançó popular

Davall davall diu sa gent
cosa que no firmaria
i les lleven sa camia
en es Batle i es Regent

Elogis a la vigília de Pasqua

Déu doni salut i sort
al nostre jove Rector
i doni la seva vida
un fruit de bona lliçó

Enguany se feu una vigília
que tingué distinció
es conjunt de novetats
desperta animació
i llum nou mos fou donat
contagiant s'alegria
de Crist Ressucitat
també gràcies al jovent
que practica activitats
tot va donar bon foment

Catalina Jaume de Calicant.

La "saeta" de Forner Boveta

Que no cantà la nit del Davallament

El poble que Vos adora
amb el cor ungit de dol
ofereix el seu consol
a Vós que sou Consoladora
Oh dolça Mare i Senyora
feis que em trobi totsol
quan l'esperit prengui el vol
arribant l'hora traïdora.

**Gabriel Company
(Forner Boveta)**

Una ditada de mel

Una ditada de mel
a tothom li cau bé
es poble santjoaner
és un poble fidel

El pintor Xim Torrens Lladó

La Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear presenta, a sa Llonja, fins a finals del mes d'abril, l'exposició *J. Torrens Lladó*. Aquesta mostra reuneix aproximadament cent cinquanta obres, representatives de les distintes èpoques del pintor català que elegí Mallorca per desenvolupar la major part de la seva obra.

Un dels objectius d'aquesta exposició, que serà inaugurada dia 25 de març, a les 19'00 h., és donar a conèixer al públic illenc la desbordant creativitat de la pintura de Joaquim Torrens, un artista qui amb la seva obra ha contribuït a la projecció internacional de les nostres illes.

El muntatge d'aquesta exposició, original i espectacular, es divideix en dos grans espais: l'interior i l'exterior de sa Llonja. En l'interior hi haurà una part central on s'exposen els quadres realitats a l'oli sobre tela, i es reservaran els quatre angles de sa Llonja a les obres realitzades amb suport de paper: carbó, aquarel·la, pastel, llapis i obra gràfica. En els laterals, s'hi mostren dues escultures de Joaquim Torrens, una en bronze i l'altra en guix. El muntatge de J. Torrens Lladó, dirigit per Peter Hodgkinson, del Taller d'Arquitectura de Ricard Bofill, també inclou l'ornamentació de l'exterior de sa Llonja: la façana, la plaça i els fassers que l'envolten.

La majoria de les peces presents en aquesta mostra són inèdites i provenen directament del taller de Joaquim Torrens, la resta pertanyen a diferents col·leccions particulars. Les obres exposades són molt diverses quant a tècnica, mides i també quant a textura: oli sobre tela, carbó, aquarel·la, pastel, llapis i obra gràfica (litografies i serigrafies).

Cal destacar que el catàleg de J. Torrens Lladó que ha elaborat la Conselleria de Cultura, Educació i

Esports, tindrà la introducció de Matías Díaz Padrón, conservador del Museu del Prado i gran coneixedor de l'artista i de la seva obra.

II. L'OBRA DE XIM TORRENTS

Joaquim Torrens Lladó va néixer a Badalona, l'11 de febrer de 1946. De molt petit ja manifesta una gran sensibilitat vers les activitats plàstiques i, instintivament, s'aïllà en un món imaginatiu particular.

Entre 1961 i 1966 cursà estudis de pintura a l'Escola Superior de Belles Arts de sant Jordi de Barcelona, entre els seus professors s'hi troben Miquel Farré, Frederic Marés, Mestres Cabanes i Josep Puigdemogols. Al mateix temps que cursa estudis de pintura, comença a plantejar-se seriosament el teatre i l'escenografia. Influït per Mestres Cabanes -escenògraf titular del Gran Teatre del Liceu de Barcelona- i José María Alarcón, inicia els estudis de direcció teatral. Prepara diverses escenografies per a petites companyies teatrals i, tot seguit, passa a la direcció escènica en la Secció Dramàtica del Cercle Catòlic de Badalona.

En 1967 acaba els estudis de belles arts i n'obté el títol de professor de dibuix. Atesa la seva superioritat tècnica, guanya tots els premis que conoca l'Escola, guardons que li permeten d'obtenir la beca de la Fundació Amigó-Cuyàs. Durant l'estiu viatja per primera vegada a l'illa de Mallorca.

El 1968, la Junta Directiva de l'Escola de Belles Arts de sant Jordi li proposa de presentar-se a les oposicions per ocupar una càtedra vacant. Tot i haver-hi exercit durant dos anys com a professor adjunt -la qual cosa li assegura pràcticament l'obtenció de la càtedra- renuncia a presentar-s'hi perquè no està d'acord amb el sistema pedagògic de l'esco-

la.

Arran d'una forta crisi professional, assegura que ja mai no tornarà a pintar. Una vegada exclòs del servei militar, es lliura totalment a l'escenografia, activitat en la qual coincideixen les seves dues passions: la pintura i el teatre.

A començaments de tardor, decideix d'instal·lar-se a Mallorca, concretament a Valldemossa. El fet de participar en les tertúlies sobre art deixa entreveure que manté intacta l'obsessió per la pintura i tot a pensar, per tant, que aquest allunyament no és definitiu.

Efectivament, el 1969, després d'aquest silenci, reprèn l'activitat com a pintor i ho fa pintant el seu primer paisatge de Mallorca. Habilitarà un taller acollidor, des del qual es domina tot el poble de Valldemossa. Allí iniciarà una sèrie meravellosa de retrats i d'auto-retrats.

A principis de juliol, juntament amb Carme Crespí -una companya de l'escola de Sant Jordi- funden *Artestudio*, que serà la seva primera acadèmia de dibuix i pintura, al carrer de Fray Luis de León de Palma i, amb motiu de la inauguració, manifesta a José María Alarcón, director del Cercle Catòlic de Badalona, que a finals d'anys assumirà la direcció escènica de la companyia de teatre *Auba* de Son Ferriol.

L'any 1970 trasllada *Artestudio* al carrer de la Torre de l'Amor, al barri antic de Palma, mentre, la companyia *Auba* debuta a la Sala Mozart amb *La puta respectuosa* de J.P. Sartre.

A Valldemossa, hi coneix Josep Maria Costa i, posteriorment, el pare d'aquest, Josep Costa Ferrer, Picarol. Aquest carismàtic galerista, un dels més importants d'Espanya, després d'oferir-li incondicionalment la galeria d'art, organitzà la primera exposició de Joaquim Torrens a Mallor-

ca. D'aleshores ençà, farà amistat sincera amb la família i participarà amb freqüència en les cèlebres tertúlies de Galeries Costa.

Realitzà nombrosos viatges per Europa, Amèrica i Àsia i exposà a Madrid, Barcelona, València, Copenhaguen, Estocolm, Rio de Janeiro, Palm Beach (Florida/EUA), París, Montecarlo, Austin (Texas/EUA), Tòquio, Venècia, etc.

Joaquim Torrents, amb el desig d'apropar la pintura al gran públic que no visita galeries d'art, mostrà la seva obra en els magatzems El Corte Inglés de Madrid (1988) i de Barcelona (1989). Entre 1990 i 1993 realitzà vint exposicions a setze ciutats japoneses. La seva darrera exposició tingué lloc a Hiroshima, del 21 al 26 d'abril de 1993.

A Mallorca realitzà vuit exposicions, les tres primeres a les Galeries Costa (1972, 1973 i 1976). Després exposà a la Galeria Bearn (1978 i 1980) i a la seu de l'Escola Lliure del Mediterrani (1982). Tornà a exposar a les Galeries Costa (1989). La seva darrera exposició a Mallorca fou a l'Hotel Formentor entre juliol i agost de 1991.

L'any 1977, Joaquim Torrents Lladó obrí l'Escola de Pintura J. Torrents Lladó/ Escola Lliure del Mediterrani en el Palau Verí de Palma, on continua ubicada, i el 1982 inaugurà a Barcelona una segona seu de l'Escola Lliure del Mediterrani.

La seva obra abasta retrats, composicions de figura, paisatges, aquarel·les, dibuixos, pastels, cartells, il·lustracions, etiquetes, decorats es-

cenogràfics, etc. Entre les obres més conegudes, cal esmentar els retrats a l'oli del príncep Henri de Dinamarca, de Josep Tarradelles, del baró H. Thyssen-Bornimisza, de Florenci Rosselló, de Josep Zaforteza, de Fernando Alzamora, de Pau Català, etc. També, el retrat dels reis d'Espanya realitzat per encàrrec del Govern Balear, per a la seu del Consolat de Mar.

Pel que fa als treballs escenogràfics, l'obra més destacada és la que formen els decorats que realitzà, l'any 1985, per a la representació en el Teatre de l'Òpera de Montecarlo, per a la companyia Ballets de Montecarlo, de la versió musical de la novel·la *24 hores de la vida d'una dona*. Aquests treballs foren concebuts, de manera que poguessin utilitzar-se tant en espais reduïts, com en espais de grans dimensions.

L'any 1991, per iniciativa de la UNICEF, Xim Torrents realitzà, per a l'organització *Art Aid*, el cartell d'una campanya destinada a l'obtenció d'ajudes per als nins necessitats d'Àsia. Dissenyà cartells publicitaris de pel·lícules i obres de teatre, il·lustracions, etiquetes per a ampolles de cava, catàlegs d'exposicions, aparadors, etc.

Com a creador plàstic, Xim Torrents tenia una versalitat singular i poc comuna. Fou un retratista excel·lent i, com a tal, prengué per mestres Velázquez, Goya, Mesquida, Mestre i Bauzá. Admirà les obres de Femenias, d'O'Neill, de Beruete, de Ribas, de ir, de Meifrén, de Rusiñol, de Gelabert, de Barrau, etc. Com a aquarel·lista destacat l'artista català mostrà gran interès per les obres de Turner, Fortuny, Anckermann, Ribas, Blanes Viale, Erwin Hubert, etc.

Joaquim Torrents, inconformista, solitari, conflictiu, rebel, rigorós, exigent i lluitador, exercí l'ofici de pintor amb passió, amb vehemència i amb un afany esgotador de superació constant. Va morir, a l'edat de 47 anys, el 6 d'octubre de 1993

Els Rectors de Sant Joan (ss. XVI-XIX)

Notes biogràfiques (1)

INTRODUCCIÓ

Dins poc més de quatre anys la parròquia de Sant Joan arribarà al compliment del seu VIIè centenari. Set-cents anys de vida parroquial componen una història de la qual els santjoaners en tenim avui un coneixement molt escàs i fragmentari, i no hauríem de deixar passar l'avinentsa d'aquesta commemoració set-centenària sense recobrar la memòria de la nostra existència com a poble, ordenant les notícies disperses publicades pels investigadors que ens han precedit, i completant, amb un treball col·lectiu, el teixit de la història de Sant Joan que venturosament guarden encara els arxius a les velles planes dels seus manuscrits.

És evident que la vida religiosa d'una parròquia resta molt condicionada pels rectors que l'han regida, per la seva diligència o negligència, per la seva iniciativa o la seva passivitat, pel seu coratge o el seu apocament, per la seva intel·ligència, el seu demble, la seva ideologia i les seves obsessions. Recórrer les biografies dels rectors que s'han succeït a una parròquia és aproximar-se molt a la història de la seva comunitat parroquial.

Aquesta reflexió m'ha determinat a presentar en les planes acollidores de DAMUNT DAMUNT les notícies que he anat arreplegant sobre els rectors de Sant Joan en les meves *excursions* per l'arxiu parroquial. No puc oferir les seves biografies completes: per això em mancava fer encara molta feina, tant a l'arxiu parroquial com en el municipal de la nostra vila, en els arxius d'altres parròquies que eventualment ells regiren abans o després de la de Sant Joan, a l'arxiu diocesà i a altres fonts d'informació. El meu propòsit és només avançar unes *notes biogràfiques*, com una primera aproximació a la seva biografia, confiant que aquestes notes resultaran també una aproximació inicial de la història de la nostra parròquia.

ELS RECTORS DE SANT JOAN

La documentació de l'arxiu parroquial de Sant Joan comença l'any 1562. Per altres fonts documentals coneixem els noms i algunes informacions de catorze dels rectors que dirigiren la parròquia des de la seva erecció l'any 1298; són aquests: Pere de Girona (1308), Bernat Comte (1331-1346), Pere Torrella (1346-1362), *En Noia* (1368), Francesc Jacomí (1368-1395), Francesc Gibert (1395), Jaume Rapall (1400), Llorenç Sarralí (1404-1415), Cristòfol Torrent (1419), Esteve Gilabert (1424), Gabriel Joan (1429-1432), Bernat Berard (1448-1450), Antoni Martí (1450-1456) i Mateu Falcó (1467-1470) (1).

Des de 1540 fins al present s'han succeït a la parròquia de Sant Joan trenta-quatre rectors. Dels cinc darrers -Joan Niell (1902-1917), Miquel Ribas (1917-1920), Francesc Mas (1920-1950), Bartomeu Bauzà (1950-1971) i Gabriel Ferriol (1971-1993)- n'hem publicat les biografies més o manco completes (2). La tasca que ens proposam en aquesta sèrie de col·laboracions és la publicació de les notes biogràfiques que hem pogut treure dels rectors que van des de mitjan segle XVI fins a finals del segle XIX.

ANTONI TORROELLA, canonge (1541c. - 1571c.)

La primera informació que coneixem del Rnd. Antoni Torroella és una notícia simpàtica i, si voleu, un poc pintoresca. Pels segles XV i XVI es representaven sovint, dins les esglésies de Mallorca, els *misteris*, obres de teatre religiós destinades a l'adoctrinament dels feels. El Dijous Sant, 14 d'abril de 1530, es representà dins la Seu *el misteri de la Passió*, amb 33 personatges, interpretats per canonges, altres preveres del clergat de la Seu i alguns seglars. Un d'aquests personatges era al·legòric i representava el Lli-

natge Humà, *figurat* (com) *un malalt molt vell, assentat sobre un llit*. En aquesta representació de 1530 *lo Llinatge Humà era mossen Toni Torroella*, un prevere llavors joveçà (3).

L'any 1541 era ja canone i rector de Sant Joan. Per aquelles saons era freqüent que els titulars de rectories de la Part Forana fossin canonges o altres preveres residents a Ciutat, els quals tenien a la parròquia un vicari que feia habitualment el treball pastoral i era compensat pel titular amb part de les rendes que pertocaven al rector; l'any 1563 el rector Torroella tenia per vicari un prevere santjoaner, Mn. Joan Morey (4), mentre ell residia habitualment a Ciutat, però no es descuidava de la seva parròquia rural, pobra i mancada encara de bona part de les instal·lacions indispensables.

Durant el seu rectorat es va acabar la construcció de l'església que havia començat a gestionar-se l'any 1416. El canonge-rector l'any 1541 va aconseguir del Capítol de la Seu part dels retaules vells de la catedral ja retirats del culte, i la imatge de sant Joan Baptista que s'havia retirat de l'altar major catedralici (5). Amb aquesta donació va poder anar guarnint les capelles del nou temple: per l'abril de 1563 es trobaven arranjats només l'altar major i dues capelles, la de la Verge Maria i la de sant Joan; el novembre de 1564 s'havien instal·lat els altars i retaules de sant Antoni i la Purificació a les capelles de la part dreta de l'església, i els de santa Anna, les Animes i sant Cristòfol a les de la part esquerra (6). Entre els anys 1565 i 1570 es va construir la sagristia, al costat dret del presbiteri, a la part del fossar (7)".

Una altra urgència inajornable era la construcció d'una nova rectoria, cosa que urgí el bisbe en la visita pastoral de l'any 1564. Les obres ja havien començat l'any 1668, però per l'octubre de 1570 restava encara incabada i el bisbe, impacientat, manà que dins un mes es posassin mans a l'obra i

s'acabàs tot d'una, amenaçant el senyor canonge amb una multa de vint ducats i amb embargar-li les rendes de la rectoria per rematar la construcció (8).

El canonge Antoni Torroella havia envellit i sovint el seu vicari, els jurats i tota la feligresia notaven la manca d'atenció per part del rector. S'acostava la quaresma de 1570 i la parròquia no comptava amb quaresmer ni amb diners per gratificar els seus sermons; el diumenge dia 2 de febrer, reunits els jurats de la vila i els consellers a l'església parroquial, acordaren contractar un predicador, fer una capta per recompensar-lo, i acudir al rector per veure si aportaria alguna quantitat. Pel mes de juny següent el vicari havia anunciat un jubileu, probablement per al dia 24, festa de sant Patró, i els jurats, *convocats i ajustat en la isglésia, considerant que s'és molta necessitat de confessors, per quant lo vicari és tot sol i no podrà dar recapte a tota la gent, resolen que hagen confessors de qualsevol manera, abans avui que demà, i quant a la paga, que parlin amb lo senyor canonge si en pagarà, i si és necessari, que facin qüestió an el canonge quant a la paga* (9).

Aquests i altres inconvenients mogueren els feligresos a queixar-se en la visita pastoral de 16 d'octubre de 1570, de l'absència continuada del rector, i el visitador, invocant les prescripcions de l'aleshores recent concili de Trento, exigí al rector Torroella la residència permanent a la parròquia, en pena de cinquanta ducats i privació del càrrec (10). Després d'aquesta disposició episcopal, no sabem si el canonge Torroella va renunciar voluntàriament a la rectoria o si en va ser desposseït; pel maig de 1572 la parròquia ja tenia un nou rector.

El Rnd. Antoni Torroella, en el seu testament, fundà a la parròquia de Sant Joan per al dia 6 d'agost de cada any - probable aniversari de la seva mort - *un ofici matinal amb nocturn de difunts i els set salms penitencials*, i el 8 de desembre, festa de la Concepció de Maria, *missa cantada i aniversari matinal, sermó i altres sufragis*. La fundació s'escripturà el 3 de novembre de 1577; suposam que havia mort el 6 d'agost

anterior (11).

GUILLEM ANDEU, canonge (1572c.-1588c.)

El successor del canonge Torroella fou un altre canonge: *el magnífic i Rnd. Guillem Andreu*. Consta a l'acta de visita pastoral de 4 de maig de 1572 (12). Precisament en aquesta visita pastoral es troba la primera referència a la Mare de Déu de Consolació: el visitador *pujà personalment a l'església vella de dita parròquia* (de Sant Joan), *anomenada Nostra Senyora de Consolació* (13). Segons això, el rector Andreu podria haver estat el qui entronitzà a Consolació la imatge de la Verge i el primer que promogué la seva devoció en el poble santjoaner, que ja anomenava l'església vella, *Nostra Senyora de Consolació*.

Va prosseguir la tasca del seu antecessor en el guarniment de la nova església. L'any 1576 es trobava enllestit l'altar de la Verge Maria de la Rosa, o de la Mare de Déu del Roser (14), i el 1582 a la capella de la Purificació - avui de santa Catalina Thomàs - s'hi havia iniciat el culte a l'Assumpció de Maria; la capella s'anomenava *de l'Assumpció i Purificació de Ntra. Sra., amb la figura "de Assumptione" dins dit retaule, en sa tomba posada* (15). Aquesta imatge de la Mare de Déu morta, bellament policromada, és una de les peces més valuoses del patrimoni parroquial, obra, segons els entesos, de l'escultor prevere Gabriel Mòger, cap a l'any 1500, guardada avui en el museu parroquial.

Del rectorat del canonge Andreu ens queda un esplèndid monument, el portal lateral de l'església, de factura gòtica, construït l'any 1587, quan les tendències renaixentistes havien ja fet abandonar quasi totalment l'arquitectura gòtica; per pagar la seva fàbrica els jurats hagueren de recórrer reiteradament a captés entre els habitants de la població (16).

A les darreries de 1589, i potser ja algun temps abans, el Rnd. Guillem Andreu havia cessat en el càrrec de rector de Sant Joan. Llegà a la parròquia dues misses cantades anualment el

24 de juny i el 6 d'agost; aquesta fundació es va formalitzar el 16 de setembre de 1605, any que podria ser la data del seu òbit (17).

Josep Estelrich i Costa

NOTES:

1. Trobareu una informació un poc més àmplia a ESTELRICH i COSTA, J. *El pujol de Consolació de Sant Joan*. Mallorca 1993, pàgs. 20-21, i Apèndix 2, pàgs. 142-143.
2. ESTELRICH i COSTA, J. *La parròquia de Sant Joan (1900-1993)*. Mallorca 1993.
3. MAS i VIVES, Joan. *El "Misteri dels Set Sagraments": Una "fantasia" teatral de la primera meitat del segle XVI*. Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana, 49 (1993), pàgs. 273-306.
4. APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan), 21.1, f. 3v.
5. Vegeu *El pujol...cit.*, pàg. 25-26.
6. PEREZ MARTINEZ, L. *Las Visitas Pastorales de don Diego de Arnedo...* Palma de Mallorca 1963-1969, pàgs. 245, 248.
7. *Las visitas...* cit., pàg. 249; APSJ, 21.1, fs. 7v-8.
8. APSJ, 21.1, fs. 4, 6, 8v.
9. GAYA, R. *Documenta*, pàgs. 23-24.
10. *Las visitas...* cit., pàgs. 255-256.
11. APSJ, 31.5, fs. 43, 72
12. *Las Visitas...* cit., pàg. 256.
13. Vegeu *El pujol... cit.*, pàgs. 48-49.
14. APSJ, 21.1, f. 11
15. APSJ, 21.1, fs. 13, 16v.
16. GAYA, R. *Documenta*, pàgs. 197-198.
17. APSJ, 31.5, fs. 25, 44.

“La Traviata”

Tal com havíem apuntat a l'anterior número d'aquesta revista, la qualitat artística de “La Traviata”, ha aconseguit l'èxit esperat, fins al punt d'acabar-se les entrades.

Aquesta famosíssima òpera, la primera de la VIII temporada que presenta el Teatre Principal de Ciutat, amb el patrocini del C.I.M. és una obra en quatre actes de Giuseppe Verdi. Les primeres figures actuaren a gran altura, cal també destacar les veus secundàries que actuaren a un alt nivell, amb la participació dels mallorquins Pedro Fuentes (l'amic d'Alfredo), Pere Deià (el metge) i Marisa Roca (dona de companyia de Violeta). També brillant fou l'actuació del Cor del Teatre que tengué importants intervencions, així com al ballet molt compenetrat.

Extraordinària l'actuació musical baix la direcció de Fabiano Monica i la direcció escènica a càrrec de Seraffí Guiscafré, molt hermosa i ben resolta com també el vistós i elegant vestuari.

Com és sabut “La Traviata”, té un començament festós, un brindis ballant un alegre vals, per acabar amb un dramatisme total, passant per atractius i apassionants moments, l'amor i la mort de Violeta, i belles melodies de la soprà interpretant a la protagonista Violeta Valeri, la més brillant de totes les heroïnes de Verdi,

una redimida prostituta afectada per una malaltia, connotada amb el vici, el plaer, la nit, l'orgia, i en definitiva, encara avui, perills de les grans ciutats. Figura tan gratificant com irreal, es festejada per Alfredo Germont, enamorat localment i severament amonestat pel seu pare, el que a més demana a la desgraciada protagonista que desaparegui de París.

Al darrer acte, ja a punt de morir Violeta, s'arribarà al desenllaç del drama dins la més absoluta configuració, i amb més entenedora aria, patètica i senzilla “Addio del passato” exacte reflexe de compasió cap a la pròpia vida que s'estingeix, amb el conhort de tenir al seu costat a l'anomenat Alfredo i al penedit Georgio, pare d'Alfredo, ens deixarà amb l'ai al cor perquè tots deixarem un mínim de vida en el darrer alè de Violeta.

Destacarem per la seva importància i interpretació els preludis del 1r i 3r. actes, que foren escoltats pel públic amb un sepulcral silenci. El duo de la soprà i el tenor (Violeta i Alfredo) “Ah, forse lui” amb merescuts “bravos” al final, així com totes les aries, del baríton “Di Provenza, il mar”, del tenor “Parigi, o cara” al final del tercer acte, de la soprà “Amami, Alfredo” i l'apotesi final d'obra “Sempre libera”.

Carles Costa i Salom

Viure per fer feina o fer feina per viure?

Un home que era molt emprenedor, i bon empresari, va quedar tot astorat quan, un dia, va veure un pescador que estava tombat devora la seva barca, fumant tranquil·lament una pipa, després d'haver venut la seva pescada.

-¿Per què no has sortit a pescar? - li digué aquell home tan actiu.

-Perquè ja he pescat abundantment per avui - va respondre el pescador.

-¿I per què no pesques més d'allò que necessites? - insistí l'empresari.

-¿Què faria tanmateix, amb aquest sobrant?

-Guanyaries més doblers... i podries posar un motor nou, més potent, a la barca. I podries sortir a pescar dins aigües més fondes... Prest guanyaries per poder comprar dues barques, i fins i tot un flotó. Llavors series ric i poderós com jo.

-¿I que faria llavors? - preguntà de bell nou el pescador.

-Podries seures, i passar-ho bé, i gaudir de la vida - respongué l'home emprenedor.

-¿No és això exactament el que estic fent ara? - acaba responnent el pescador.

(Una paràbola d'Antoni de Mello).

(Cedida per Mn. Torres, Rector).

El capellà

No tant perquè l'església ho tengui així ordenat, que el capellà ha de ser completament apolític, llunyà de tot el que faci olor de partit, absolutament assèptic en aquest aspecte.

El sacerdot, ho ha de ser de tots, com ho fou Crist, i no ha de fer accepció de persones, com no ha de tenir una opció massa exagerada en tot allò que pot dividir i que no ajuda a fer el gran nus de la germanor universal.

El capellà no ha de ser això o allò, ha de ser simplement capellà, el que vol dir, votat voluntàriament a la missió d'ajudar en la mida de les seves possibilitats a dur a terme la redempció universal, volguda pel Déu fet home.

Bruno Morey
(El Día del Mundo, 9-04-94)

L'Escolania de Lluc a favor de la cultura

1.- DUES PINZELLADES D'HISTÒRIA

De tothom és ben sabut que l'Escolania de Lluc és una de les institucions més antigues de Mallorca. Les seves referències històriques de què actualment disposem ens remunten fins a l'any 1485. Ens assabentam que per aquelles dades un nin blau, en Pere Garí, arribà a ser prevere després d'haver estudiat al Santuari. Abans del 1531, ja trobam indicis dels primers escolans que amb les seves veus blanques cantaven a la mare de Déu de Lluc en nom de Mallorca. Però fou el papa Climent VII qui atorgà una butlla que aprovà uns estatuts que redactà el Prior de la col·legiata Gabriel Vaquer i el 25 de setembre del mateix any s'establiren d'una manera oficial els "al.lots blaus en nombre de sis, perquè cantassin missa matinal a Nostra Dona de Lluc, així com es feia a Nostra Dona de Monserrat.

El poble de Mallorca en el decurs de la història, fou qui cap el segle XVIII els donà el popular nom de "Blauets". Avui en dia els "nins blaus de Lluc" són reconeguts no sols a Mallorca, sinó també fora de les nostres fronteres. Les seves veus angelicals ens fan sentir més a prop de Déu.

Des dels inicis de la seva fundació l'Escolania de Lluc fou una escola amb una fisonomia molt pròpia. En un document del S. XVIII queda escrit: "l'escola era a la mateixa casa (al Santuari) privilegi gairebé insòlit per als infants". El Prior Vaquer, com els seus successors tengueren cura de que els nins de Lluc visquessin en un ambient sà, que fomentàs una adequada creixença i que cuidàs de totes les dimensions de la persona humana.

Els Blauets d'aquell temps no escatimaven temps per a l'aprenentatge acadèmic i musical, però com era de suposar també gaudien d'uns moments d'esbarjo per a jugar als clàssics jocs de bolles, a baldufa, a conillons, a botar per les nombroses rossegueres que envolten el Santuari, i per trescar pels diversos caminots amagats del gran bosc de la Serra de Tramuntana. Els Blauets d'aquell temps semblaven cabrides que amb un aire festiu i juvenil trescaven per les muntanyes, menjant-hi els fruits que la natura amb la seva saviesa i generositat els oferia com si fos un regal caigut del cel.

El Prior així com la resta dels col·legials de Lluc també varen preveure que

els nins de l'Escolania tenguessin uns mestres adients; per això a l'ordinari II,6º demana que els preveres que aspirin a ser col·legials i a instruir els nins blaus sàpiguen raonablement gramàtica i cant. Aquests eren els requisits indispensables per a poder ser educadors i professors dels Blauets de Lluc.

Al llarg de la seva història, l'Escolania ha passat per diverses èpoques, en algunes ocasions esplèndides i en altres decadents. Però mai s'ha deixat de cantar a la qui és la Patrona de Mallorca: La Mare de Déu.

Avui l'Escolania continua fidel als seus principis bàsics: Donar culte a la Mare de Déu i treballar perquè la nostra cultura i el nostre tarannà com a poble siguin els principis fonamentals que mouen el cor de tots els mallorquins. Tanmateix estimar la nostra cultura i lluitar per mantenir-la viva i sentir-la a flor de pell és ben propi dels qui dia a dia vetllen perquè ningú no ens pugui prendre allò que ens identifica com a poble i allò que amb tanta de força i radicalitat visqueren els nostres avantpassats, passats, tot desitjant que ningú no ens ho pugui fer mal bé.

2.- L'ESCOLANIA, UNA FAMÍLIA QUE DIÀRIAMENT PREGA

Els nins que avui viuen a l'Escolania ben segur que respiren un ambient que els fa sentir poble; però no només poble que estima la nostra cultura, sinó també la nostra fe. Els Blauets creixen en un ambient religiós sà. Diàriament, tot just després d'aixecar-se i fer el lit, talment com si fossin ocells que piulen i canten la frescor del nou dia, els Blauets adrecen unes paraules d'alabança al Déu de la vida. També a les 11'15 i a les 20'30 envoltats de centenars de turistes que han arribat al cor de la muntanya per escoltar-hi les seves blanques veus.

Els nins que estudien a l'Escolania és ben segur que senten el batec dels qui estimen i lluiten per fer un món més just, però també respiren l'aire fresc i pur de la muntanya. Són molts els visitants que arriben a Lluc i comenten a cau d'orella: "Quin privilegi tenen aquests nins!. Entren de ben petits i quan surten són joves ben preparats per respondre amb maduresa i saviesa als problemes que ens presenta la vida... a més de tenir uns bons coneixements musicals: cant coral, solfeig, to-

car algun instrument, i uns bons estudis acadèmics". Tanmateix un ensenyament en grups reduïts proporciona un aprenentatge més personalitzat, la qual cosa proporciona un millor rendiment escolar.

Els nins que estudien a l'Escolania saben prou bé que el motiu de la seva estada a Lluc, a més a més d'estudiar, és cantar a la Mare de Déu i estar al servei dels actes litúrgics del Santuari, la qual cosa fa que els Blauets visquin a Lluc. Ben segur que això suposa un petit sacrifici tant per part dels nins com també dels seus pares, però aquest esforç es veu recompensat gràcies a l'ambient de germanor i fraternitat que hi ha entre els Blauets. Els qui treballam directament amb els Blauets sabem prou bé que el punt de referència més important pel nin ha de ser la família, perquè és la primera entitat educativa. Però tot i així, a l'Escolania es viu en un ambient d'una gran familiaritat i germanor. Sovint s'acostuma a dir que l'Escolania és una família gran.

Com és de suposar l'equip pedagògic que treballam directament amb els Blauets feim tot el possible perquè aquest estil familiar i fraternal que caracteritza Lluc i l'Escolania cada dia sigui més atraient. És per aquest motiu que es segueix una metodologia i pedagogia que contempla el nin en tota la seva dimensió...

3.- UN APRENENTATGE AMB LA NOSTRA LLENGUA

El col·legi "Escolania de Lluc" des de 1977 imparteix l'ensenyament en la nostra llengua, essent per tant, capdavanter de les escoles mallorquines en l'aprenentatge en català. Es pot dir que aquesta iniciativa d'amor a la llengua es covava des de feia molt de temps. Les revistes "Cavall fort", les "Rondaies" de Mossèn Alcover, la "Minyonía d'un infant orat" i l'edició de centenars de fulls que portaven per títol: "Com llegir i escriure la nostra llengua" creà un ambient que afavorí el pas de parlar en català no sols al pati, al joc, als moments d'esbarjo, sinó que també formàs part de la vida acadèmica de l'Escolania. Es pot dir que l'ensenyament en català a l'Escolania influí molt a crear una nova consciència de pertinença a un determinat país.

Ja han passat 17 anys d'aquells intents i esforços per ensenyar, aprendre i estimar

la nostra llengua. Avui l'Escolania continua fidel a aquests principis i estam segurs que el camí recorregut ha fet possible que el nostre país tenguí una fisonomia i un tarannà propis.

4.- AMOR A LA NATURA

Ja hem dit anteriorment, encara que fos d'una manera molt breu, els avantatges de ser Blauet. Entre d'altres coses viure a Lluc afavoreix un creixement en contacte ben directe i lliure amb la natura, això fa que els nins blaus l'estimin i tinguin una especial sensibilitat i una certa delicadesa envers ella, perquè saben que és obra de Déu i com a tal cal estimar-la i respectar-la. Quan arriba la primavera i les classes s'han acabades sortim a trescar pel bosc on sentim el cant harmoniós dels ocells o hi contemplam les diverses plantes autòctones que creixen gratuïtament per les diverses tanques i carrerans que envolten el Santuari. I quan arriba l'hora, i de bona gana, els blauets van a netejar el Jardí Botànic del Santuari. És de suposar que quan els Blauets lleven un batzer o una branca seca van ben alerta a tallar una alzineta o un xiprell que just acaba de néixer, perquè ells saben bé que més envant embelliran el nostre paisatge mediterrani.

El sentit ecològic està ben arrelat en el cor dels Blauets. Com Francesc d'Assís, els nins de Lluc guarden un amor entranyable a la nostra mare natura. Els educadors que treballam com altres valors. Ells, així com es van fent grans es nodreixen d'una gran descoberta: que la mare terra és obra esplendorosa del Creador en la

qual s'inscriuen visiblement les petjades de la seva bondat.

5.- L'ESCOLANIA I EL CANT

No podem acabar aquest article sense esmentar la importància que té el cant a l'Escolania. Des de les civilitzacions més antigues, principalment la grega, fins als nostres dies, el cant ha estat un element de comunicació i expressió. Segons els tipus de sons i de melodies que es cantaven, sobre tot a Grècia, es transmetien diversos sentiments: amor, alegria, tendresa, odi, etc. En el món cristià quelcom de semblant visqueren els primers cristians. Quan es reunien per a pregar i per a celebrar els seus actes litúrgics, el cant era tan important com la paraula. Sant Agustí afirmava que el qui canta prega dues vegades.

Aquest desig de cantar en forma de pregària en nom de tot el poble mallorquí és ben propi dels Blauets. Talment com un rossinyol que canta a trenc d'alba, els nins blauets de Lluc fan de les seves veus angelicals una alabança continuada davant la mare de Déu, com si fossin una espelma que escalfa els milers de pelegrins que arriben a Lluc, amb el desig de trobar-hi un poc de llum per a les seves vides. Els Blauets s'afanyen per aixecar davant el trono de la Moreneta pregària i lloances.

Aquest desig de cantar cada dia al matí i a la posta del sol obliga l'Escolania a un assaig constant per conrar les seves veus. És que la música en la formació dels Blauets ha tengut, des de sempre un especial èmfasi, perquè com ens ha demostrat

la psicologia influeix molt a formar persones més sensibles i obertes a tots els camps de la vida, sobretot al camp de l'Esperit.

Tots els Blauets tenen diàriament classes de Llenguatge musical i estudi d'un instrument: el piano, la flauta travessera o un instrument de corda com el violí. Tots aquests estudis musicals tenen reconeixement oficial, com si els fessin a un conservatori, perquè l'Escolania a més de ser un centre concertat d'Educació Primària és també un centre d'ensenyament musical reconegut pel Ministeri d'Educació.

Finalment volem aprofitar per comunicar a tots els nins mallorquins que vulguin formar part de l'Escolania, informar-los que ja és obert el termini de les inscripcions pel proper curs.

P. Miquel Mascaró
(Responsable de l'Escolania).

ESCOLANIA DE LLUC

Obertes les preinscripcions per al curs 1994-95

DEMANAM

- Haver realitzat el 1r del segon cicle d'Educació Primària (Tercer d'EGB)
- Nocions de solfeig
- Veu i l'oïda afinades, encara que no hagin rebut cap educació especial.

OFERIM

- Els estudis oficials d'Educació primària i el primer del segon cicle (de 4t a 8è d'E.G.B.) amb una bona qualitat d'ensenyament i en el marc d'una educació cristiana.
- Els estudis oficials de música: solfeig, instruments i cant coral.
- Un ambient sà i obert, en contacte amb la naturalesa i la creixença.
- Foment del coneixement de la nostra llengua i cultura.
- Beques d'estudi.

Amb l'esforç d'un equip de professionals sota la direcció dels M.SS.CC.

PER A INSCRIPCIONS ADREÇAU-VOS A:

Santuari de Lluc.

Tel.: Escolania 51 70 02

Santuari 51 70 25

- Centre concertat E. Primària - E.G.B.
- Centre reconegut d'ensenyament musical de grau elemental.

Intent de violació

Sempre he trobat molt poc el legant, l'actitud d'aquells automovilistes, que de dia o de nit, davant una necessitat fisiològica "menor", aturen el cotxe a la vorera de la carretera i dins la mateixa vorera, mig amagats, girant l'esquena als cotxes que vénen d'una part i de l'altre... tracten de fer la seva necessitat.

Per això aquell vespre quan tornava de..., quan vaig tenir l'idea d'aturar-me, vaig recórrer dos o tres quilòmetres cercant un portell o camí on poder desviar el cotxe, amb el propòsit d'entrar unes cent passes endins.

No feia tres minuts que havia baixat del cotxe, que havia deixat amb els llums apagats, quan un altre cotxe enfilà la mateixa camada i aparcà a pocs metres d'on em trobava jo, darrera unes mates que amagaven la meua presència i la del meu cotxe.

El cotxe que acabava d'arribar, aturà el motor i apagà els llums.

- Per favor!, vols tornar a posar el motor en marxa i dur-me a ca meua!.

Era una veu femenina i juvenil. Havia parlat amb veu suplicant i assustada.

La porta davantera dreta del cotxe s'obrí i el llum interior me va deixar veure als ocupants del cotxe. Un home jove i una noia. Ella se resistia, intentant escapar de l'home sortint de l'interior del cotxe.

-Per favor... si m'estimes... deixa'm fer!... torna'm a ca nostra!, suplicava la noia que es resistia a les pretensions d'aquell home, que li havia mig arrancat la blusa.

En veure aquella escena, vaig intervenir immediatament.

-Deixa-la fer!, i acabant d'obrir la porta, vaig donar la mà a la noia, que baixà plorant desconsoladament.

-Calla nina, calla... no ha passat res..., però mira't bé amb qui surts, perquè aquest "home"... ha demostrat que no sap respectar-te...

-Fa uns mesos que sortim junts... aquesta nit és la primera vegada que sortim tots sols... Mai més... ara ja el conec i sé el que cerca...

-Què feim amb ell?, cridam a la Guàrdia Civil pel meu radio-telèfon,...?

-No, no! Que no ho sàpiga mon pare!.

-Nina, no t'entenc!, vaig dir bastant desconcertat, crec que ton pare i ta mare ho haurien de saber...

-És que les nostres famílies són molt amigues... els nostres pares són socis... tenen un taller junts...

-Però..., tú vols seguir amb ell?

-No, no... mai més!... però la família no

ha de saber res del que ha passat aquesta nit.

L'home estava acovardat i avergonyit i se tapava la cara amb les mans.

-Vols que t'acompanyi a ca teva?

-Sí, sí!

-I què les deim als teus pares?

-No ho sé, no ho sé... i se tornà posar a plorar desconsoladament.

-El primer que hem de fer, és intentar arreglar un poc aquesta blusa, perquè els teus pares, quan arribis veuran que cosa ha passat...

Vaig recordar que duia dins el meu cotxe unes agulles tancadores, d'un dia que vaig passar uns mals moments, quan es va rompre la cremallera dels pantalons.

-Vaig a cercar-te unes agulles tancadores que duc a dins el cotxe, i així no es veurà l'esqueix.

Apenes havia donat tres passes, quan l'agressor i acompanyant de la noia, va posar el seu cotxe en marxa, intentant realitzar una maniobra dins el rostoll i escapar-se per l'estret camí.

Amb un bot el vaig alçar, agafant-lo pel braç i pel coll, obligant-lo a aturar el motor.

-Tu "valent" ens acompanyes. Aquesta nina té raons per no denunciar-te a la Policia o a la Guàrdia Civil, però tu has partit amb ella de ca seva i a ca seva la deixaràs!.

-No, no, no vull anar amb ell dins el cotxe!, va dir ella, que mentres tant s'havia "apedassat" la blusa amb les agulles tancadores.

-Sí nina, si vols que el teus pares no sàpiguin res, has d'anar amb ell... Jo vindré a darrera el vostre cotxe fins que arribem a ca teva. Quan tu hagis baixat del cotxe, llavors jo m'allunyaré... i tot el que passi després és cosa teva.

Llavors el jove i la noia varen partir amb el cotxe i jo els vaig seguir, adequant la meua marxa a la seva, que per cert, me va parèixer molt lenta.

Un poc més tard arribarem a casa de la noia, davant el xalet, a la terrassa poc il·luminada hi havia distintes persones que prenien la fresca. La noia va baixar del cotxe i el seu acompanyant va partir immediatament.

La noia va venir cap al meu cotxe. Paràixia molt serena i em va dir.

-Gràcies per tot el que ha fet per jo...

-Això no importa, oblida aquest episodi.

-Això mai. Les nostres famílies no es barellaran per aquest motiu... però ell, mai més!

-Possiblement el perdonaràs i oblidaràs el que podia haver passat aquesta nit.

-Perdonar?, millor si no el veig mai més prop de jo.

-Nina, m'has dit que tens 17 anys i la teva vida ara comença.

Mentres parlàvem em vaig adonar que la gent que estava prenent la fresca, tenia l'atenció posada en jo i més concretament en el meu cotxe.

-Si te demanen qui som, digues-los que heu foradat i jo un desconegut vos he ajudat a canviar la roda.

-Sí és el millor, i perquè no m'afinin l'esqueix de la blusa entraré per la porta de la cotxeria. Gràcies pel que heu fet, va tornar a repetir.

-Adeu nina...

Deu o dotze anys després d'aquell episodi, un dia en que jo comprava material fotogràfic a una botiga de Manacor, quan una clienta que va entrar acompanyada de dos infants, un nin i una nina molt rossos i amb unes faccions delicades i "molt fotogràfiques" em va saludar...

-Com està vostè...? No me coneix...? me va preguntar.

-Les seves faccions em recorden a algú... però ara no recordo a on l'he vista abans... vaig dir, lamentant una vegada més l'esser tant mal fisonomista.

-Vostè hem va... salvar un vespre per la carretera de... a un portell, passat...

-Oh Angela! No t'havia reconegut, vaig dir, es que han passat molts d'anys, i tu has canviat un poc...

-Sí, han passat molts d'anys i he canviat, ara tenc dos nins... i vint quilos més... va dir ella somrient.

-I el teu home és...? vaig preguntar inoportunament.

-No, no, em vaig casar amb un molt bon home, i que té una bona col·locació, és funcionari de ... Aquell dia desgraciat vaig dir mai més i així va ser. Les nostres famílies han seguit associades en el taller, però vaig tenir una experiència que podia haver estat tràgica si vostè no arriba a estar amagat darrera les mates d'aquell portell.

M.F.H.

